

ข้อมูลเชิงสถิติการให้บริการของโรงเรียนวัดชมนิมิตร

ประจำปีการศึกษา 2566

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สมุทรปราการ เขต 1

หลักการการให้บริการของโรงเรียนต่อชุมชน

การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน

การสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างโรงเรียนกับชุมชนช่วยให้โรงเรียนและชุมชนเกิดความเข้าใจอันดีต่อกัน ช่วยลดปัญหาความขัดแย้ง และช่วยให้เกิดความร่วมมืออันดีต่อกัน ทั้งนี้ทั้งสองฝ่ายจะต้องปฏิบัติตามบทบาทของตนด้วยวิธีการที่เหมาะสม จึงจะสามารถสร้างความสัมพันธ์อันดีให้เกิดขึ้นได้บทบาทหน้าที่สำคัญของโรงเรียนต่อชุมชน คือ บทบาทในการให้การศึกษอบรมแก่บุคลากรในชุมชนส่วนบทบาทสำคัญของชุมชนต่อโรงเรียนคือบทบาทในการมีส่วนร่วมกำหนดทิศทางการจัดการศึกษาการให้ความร่วมมือและสนับสนุนการจัดการศึกษาและบทบาทในการกำกับติดตามและประเมินผลกาดำเนินงานของโรงเรียนการสร้างสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนมีแนวทางในการดำเนินการสองแนวทาง คือ

1) การสร้างความสัมพันธ์ทางตรง ประกอบด้วยวิธีการหลัก 2 ประการ ได้แก่ การนำโรงเรียนออกสู่ชุมชน และ การนำชุมชนเข้ามาสู่โรงเรียน และ 2) การสร้างความสัมพันธ์ทางอ้อม โดยการพัฒนาให้บุคลากรมีมนุษยสัมพันธ์ดี สามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ และ การปรับปรุงพัฒนาโรงเรียนให้สะอาด ปลอดภัย ร่มรื่น สวยงามเป็นที่ประทับใจแก่ผู้มาเยี่ยมชม

ความหมายของชุมชน

จากการประมวลความหมายของชุมชนจากนักวิชาการและพจนานุกรม ต่าง ๆ ผู้เขียนสรุปความหมายของชุมชนเป็นสองนัย คือ ความหมายโดยทั่วไป และ ความหมายของชุมชนรูปแบบใหม่ ดังนี้

1. ชุมชนในความหมายโดยทั่วไป หรือชุมชนแบบดั้งเดิม หมายถึงกลุ่มคนที่อยู่ร่วมกันในอาณาบริเวณแห่งหนึ่ง มีลักษณะเป็นสังคมขนาดเล็ก โดยบุคคลในชุมชนนั้นมีวัตถุประสงค์ร่วมกัน มีปฏิสัมพันธ์ต่อกัน มีการท ากิจกรรมร่วมกัน และมีระเบียบสังคมของตน

2. ชุมชนรูปแบบใหม่ เป็นชุมชนที่สมาชิกไม่จ ำเป็นต้องรวมตัวอยู่ในพื้นที่เดียวกัน เพียงแต่สมาชิกเหล่านั้นมีวัตถุประสงค์ร่วมกัน มีปฏิสัมพันธ์ต่อกัน มีการท ากิจกรรมร่วมกัน และมีระเบียบเป็นที่ยอมรับยึดถือร่วมกัน โดยชุมชนรูปแบบใหม่นี้จำแนกออกเป็นกลุ่มตามประเภทของสิ่งที่ใช้เป็นสื่อกลางในการสื่อสาร ได้แก่

1) กลุ่มที่ใช้คลื่นวิทยุเป็นสื่อกลาง เช่น ชุมชน จส.100 หรือ ชุมชนร่วมด้วยช่วยกัน เป็นต้น 2) กลุ่มที่ใช้สื่อสังคม

(social media) เป็นสื่อกลางในการสื่อสาร เช่น เว็บไซต์ของกลุ่ม/ชมรมต่าง ๆ และที่นิยมในปัจจุบันคือเฟซบุ๊ก

(face book), ทวิตเตอร์(twitter), อินสตาแกรม (instagram) และ ไลน์(Line) เป็นต้น

ความสำคัญของชุมชน

1. ชุมชนเป็นศูนย์กลางที่ยึดเหนี่ยวทุกคนทุกครอบครัวให้มารวมกัน สังเกตได้จากชุมชนในชนบทหลายแห่งที่มีวัดหรือสุเหร่าเป็นศูนย์กลางของชุมชน เป็นแหล่งให้ประชาชนมาชุมนุมร่วมพิธี หรือร่วมกิจกรรมกันอย่างพร้อมเพรียง
2. ชุมชนเป็นสถาบันระดับพื้นฐานที่ช่วยสร้างระบบในการจัดการตนเองให้เหมาะสมกับสภาพของชุมชน
3. เป็นศูนย์กลางในการสร้างกระบวนการเรียนรู้ของประชาชน ตัวอย่างที่เห็นชัดเจนในระยะที่ผ่านมา คือโครงการกองทุนหมู่บ้าน ที่รัฐบาลยุคหนึ่งได้จัดสรรเงินลงไปยังหมู่บ้าน ๆ ละ 1 ล้านบาท โดยให้หมู่บ้านแต่ละแห่งบริหารจัดการกับเงินกองทุนเพื่อประโยชน์ของคนในหมู่บ้าน ซึ่งโครงการดังกล่าวอาจประสบความสำเร็จหรือไม่ประสบความสำเร็จก็ตาม แต่การดำเนินการดังกล่าวได้กระตุ้นให้เกิดกระบวนการเรียนรู้ขึ้นภายในชุมชน
4. เป็นแหล่งสร้างและอนุรักษ์รากฐานทางวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น สำหรับประโยชน์ข้อนี้คงเป็นที่ยอมรับกันโดยทั่วไปว่า ชุมชนแต่ละแห่งคือผู้สร้างและอนุรักษ์วัฒนธรรมของชาติ ทำให้ประเทศชาติมีความหลากหลายทางวัฒนธรรม
5. เป็นองค์กรสังคมที่ช่วยถ่วงดุลไม่ให้เกิดการเปลี่ยนแปลงที่รวดเร็วเกินไป สืบเนื่องจากการแพร่กระจายของข้อมูลข่าวสารที่รวดเร็วในปัจจุบันทำให้เกิดการแลกเปลี่ยนทางวัฒนธรรม ความรู้ และความคิด ไปทั่วโลก แต่ความเป็นชุมชนที่ลักษณะเฉพาะตนนี้เองที่คอยถ่วงดุลไม่ให้เกิดการเปลี่ยนแปลงที่รวดเร็วเกินไป
6. เป็นองค์กรท้องถิ่นที่ช่วยจัดระบบความสัมพันธ์ของคนในชุมชนให้เกิดความเหมาะสม รวมทั้งช่วยสร้างแบบแผนการมีปฏิสัมพันธ์ให้กับคนในชุมชนประโยชน์และความจำเป็นของการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนโดยสรุปแล้วการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนมีประโยชน์และความจำเป็นใน 3 ประการ คือ
 1. ช่วยให้เกิดความเข้าใจอันดีต่อกัน เนื่องจากโรงเรียนกับชุมชนเป็นสิ่งที่อยู่คู่กันในโครงสร้างสังคมปัจจุบัน การมีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกันย่อมช่วยให้ทั้งสององค์กรอยู่ร่วมกันได้อย่างมีความสุขและเอื้อประโยชน์ซึ่งกันและกัน
 2. ช่วยแก้ปัญหาความขัดแย้ง เนื่องจากโรงเรียนและชุมชนต่างมีบทบาทหน้าที่ของตนและต่างพึงพาอาศัยซึ่งกันและกัน และบางครั้งอาจเกิดความขัดแย้งขึ้นได้ การสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างกันย่อมช่วยให้แก้ปัญหาความขัดแย้งได้อย่างเหมาะสมและเป็นประโยชน์กับทั้งสองฝ่าย
 3. ช่วยให้เกิดการมีส่วนร่วม โดยปัจจุบันโรงเรียนต้องการการมีส่วนร่วมจากชุมชนอย่างมาก และไม่ใช่เพียงการมีส่วนร่วมส่งเสริมสนับสนุนด้านทรัพยากรเหมือนในอดีตเท่านั้น แต่โรงเรียนต้องการให้ตัวแทนชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ ทั้งด้านการวางแผน การพัฒนาหลักสูตร การร่วมมือกันพัฒนาผู้เรียน การบอกความต้องการของชุมชน ฯลฯ ขณะเดียวกันชุมชนก็ต้องการความช่วยเหลือสนับสนุนด้านวิชาการโดยโรงเรียนคือแหล่งวิชาการของชุมชน เป็นศูนย์ประสานงานระหว่างชุมชนกับหน่วยงานอื่น ๆ รวมถึงการให้บริการสถานที่และวัสดุอุปกรณ์แก่ชุมชน ดังนั้นการมีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกันย่อมช่วยให้ทั้งสององค์กรมีส่วนร่วมสนับสนุนซึ่งกันและกันได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น

บทบาทหน้าที่ของโรงเรียนต่อชุมชนตามที่กฎหมายกำหนดกฎหมายที่กำหนดบทบาทหน้าที่ของสถานศึกษาหรือโรงเรียนต่อชุมชนไว้ชัดเจนและครอบคลุมที่สุดคือ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ซึ่งผู้เขียนสังเคราะห์สรุปเป็นบทบาทของสถานศึกษาต่อชุมชน 7 ประการ ได้แก่ 1) บทบาทในการจัดการกระบวนการเรียนรู้และพัฒนากระบวนการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ 2) บทบาทในการประเมินผู้เรียน 3) บทบาทในการจัดสรรโอกาสการเข้าศึกษาต่อ 4) บทบาทในการพัฒนาหลักสูตร 5) บทบาทในการประสานความร่วมมือกับครอบครัว ชุมชน สังคมเพื่อการจัดการศึกษา 6) บทบาทในการประกันคุณภาพการศึกษา และ 7) บทบาทในการระดมทรัพยากรและบริหารจัดการทรัพยากรเพื่อการจัดการศึกษาบทบาทหน้าที่ของโรงเรียนต่อชุมชนตามแนวคิดของนักวิชาการจากการสังเคราะห์แนวคิดของนักวิชาการที่กล่าวถึงบทบาทหน้าที่ของสถานศึกษาหรือโรงเรียนต่อชุมชน (สุวัฒน์ มุทธเมธา: 2524; ไพฑูรย์ สินลารัตน์: 2540; ปรีชา คัมภีรปกรณ: 2540) สามารถประมวลสรุปเป็นบทบาทของสถานศึกษากับชุมชน ได้ 6 ประการ ได้แก่ 1) บทบาทในการให้การศึกษาอบรมแก่บุคลากรในชุมชน 2) บทบาทในการถ่ายทอดและส่งเสริมวัฒนธรรมประเพณีของชุมชน 3) บทบาทในการบูรณาการและสร้างสมดุลให้กับชุมชนและสังคม 4) บทบาทในการเป็นแหล่งวิทยากรและชุมชนปัญญาของชุมชน 5) บทบาทในการเป็นศูนย์ประสานงานของชุมชนกับหน่วยงาน และ 6) บทบาทในการพัฒนาชุมชนให้ก้าวหน้าอย่างต่อเนื่องบทบาทหน้าที่ของชุมชนต่อโรงเรียน

โดยสรุปแล้ว บทบาทของชุมชนต่อสถานศึกษาในส่วนที่ กหนดไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 คือ (1) บทบาทในการส่งบุตรหลานเข้าเรียนในสถานศึกษา (2) บทบาทในการจัดการศึกษา (3) บทบาทในการมีส่วนร่วมจัดการศึกษา (4) บทบาทในการร่วมจัดกระบวนการเรียนรู้ (5) บทบาทในการเป็นคณะกรรมการสถานศึกษา และ (6) บทบาทในการสนับสนุนทรัพยากรทางการศึกษา ซึ่งบทบาทดังกล่าวสรุปเป็น 3 บทบาทหลัก คือ (1) บทบาทในการจัดและกำหนดทิศทางของการศึกษา (2) บทบาทในการให้ความร่วมมือและสนับสนุนการศึกษาและ (3) บทบาทในการกำกับติดตามและประเมินผลการดำเนินงานของสถานศึกษา กระบวนการพัฒนาความสัมพันธ์ของโรงเรียนกับชุมชนการพัฒนาความสัมพันธ์ของโรงเรียนกับชุมชน อาจมีขั้นตอนและวิธีการแตกต่างกันตามสภาพและบริบทของโรงเรียนกับชุมชนนั้น ๆ แต่สำหรับบทความนี้ ผู้เขียนขอเสนอแนวทางทั่วไปตามแนวคิดของกระบวนการพัฒนาคุณภาพ 4 ขั้นตอน ซึ่งผู้อ่านสามารถนำไปประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับสภาพของโรงเรียนและชุมชนได้ ดังต่อไปนี้

ขั้นที่ 1 ขั้นวางแผน(Plan) ประกอบด้วยขั้นตอนย่อย 3 ขั้นตอน คือ

1. ศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน

เป็นขั้นตอนที่โรงเรียนสำรวจความสัมพันธ์ของโรงเรียนกับชุมชนที่เป็นอยู่ในปัจจุบันว่า มีสภาพ ปัญหา และความต้องการอย่างไร โดยอาจใช้แนวคำถามต่อไปนี้เป็นกรอบในการศึกษา

(1) ระดับความสัมพันธ์ของโรงเรียนกับชุมชนในภาพรวมเป็นอย่างไร

(2) เจตคติที่โรงเรียนและชุมชนมีต่อกันเป็นอย่างไร

- (3) ภาพลักษณ์ของโรงเรียนตามการรับรู้ของชุมชนเป็นอย่างไร
- (4) ภาพลักษณ์ของชุมชนตามการรับรู้ของโรงเรียนเป็นอย่างไร
- (5) โรงเรียนใช้วิธีการใดบ้างในการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน
- (6) วิธีการที่โรงเรียนใช้สร้างความสัมพันธ์กับชุมชนได้ผลอย่างไร
- (7) ชุมชนได้รับข้อมูลข่าวสารของโรงเรียนอย่างถูกต้องทั่วถึงมากน้อยเพียงใด
- (8) ความร่วมมืออันดีต่อกันระหว่างโรงเรียนกับชุมชนคือเรื่องใดบ้าง
- (9) ความขัดแย้งและความเข้าใจที่ไม่ถูกต้องระหว่างโรงเรียนกับชุมชน มีเรื่องใดบ้าง
- (10) ความต้องการของโรงเรียนต่อชุมชนและ ความต้องการของชุมชนต่อโรงเรียนคืออะไรเป็นต้น

สำหรับเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการนี้ อาจได้แก่ แบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์และการสนทนากลุ่ม ทั้งนี้ขึ้นกับประเด็นที่ศึกษาในแต่ละเรื่อง

2. กำหนดเป้าหมายการพัฒนา เป็นขั้นตอนสำคัญเนื่องจาก การสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนถือเป็นหน้าที่สำคัญประการหนึ่งของผู้บริหารโรงเรียนที่จะต้องดำเนินการอย่างมีเป้าหมายโดยขั้นตอนนี้ โรงเรียนควรคัดสรร สภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการที่ได้จากการศึกษาในขั้นที่ 1 มา กำหนดเป็นเป้าหมายการพัฒนา โดยอาจแยกเป็น 3 เป้าหมาย คือ 1) เป้าหมายของสิ่งที่ควรปรับปรุงพัฒนาให้ดีขึ้น 2) เป้าหมายของสิ่งที่ควรแก้ปัญหา และ 3) เป้าหมายของสิ่งที่ควรธำรงรักษาสภาพเดิมไว้

3. กำหนดยุทธศาสตร์/แนวทางในการพัฒนาความสัมพันธ์ เป็นขั้นตอนของการกำหนดวิธีการ

ดำเนินการเพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ในข้อ 2 โดยท่านอาจเลือกใช้แนวทางในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนที่เสนอไว้ในตอนต่อไป ทั้งแนวทางในการสร้างความสัมพันธ์ทางตรงและทางอ้อม

ขั้นที่ 2 ขั้นตอนการ ดำเนินการ เป็นการดำเนินการตามยุทธศาสตร์/แนวทางที่กำหนดไว้ในแต่ละเรื่อง

เป็นเป้าหมายในการพัฒนา แต่เพื่อให้การดำเนินการประสบความสำเร็จตามเป้าหมาย ผู้บริหารและผู้บริหารควรตรวจสอบว่าได้ดำเนินการใน 4 ประเด็นต่อไปนี้หรือไม่

1. การปรับเจตคติของฝ่ายโรงเรียนและชุมชนให้ยอมรับซึ่งกันและกัน เนื่องจากการจัดการศึกษา

ในระยะเวลาที่ผ่านมาส่วนใหญ่แล้วฝ่ายโรงเรียนมองว่าฝ่ายตนเองมีหน้าที่โดยตรงในการจัดการศึกษาส่วนฝ่ายชุมชนเป็นเพียงผู้รับบริการและสนับสนุนการดำเนินงานของโรงเรียน ดังนั้นการปฏิบัติของฝ่ายโรงเรียนต่อชุมชนจึงปฏิบัติแบบผู้ให้บริการกับผู้รับบริการ โดยจำกัดการมีส่วนร่วมของชุมชนไว้ที่ระดับของการให้ความร่วมมือและสนับสนุนโรงเรียน ตัวอย่างเช่น เมื่อโรงเรียนจะดำเนินการเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ฝ่ายโรงเรียนจะเป็นผู้คิดและตัดสินใจไว้ล่วงหน้าว่าจะดำเนินการอย่างไรแล้วจึงไปขอความร่วมมือจากชุมชน เช่น ขอบริจาคเงิน วัสดุอุปกรณ์ หรือแรงงานจากชุมชน ทำให้ฝ่ายชุมชนไม่ได้ร่วมคิดร่วมตัดสินใจ เป็นแต่เพียงผู้สนับสนุนเท่านั้น

เนื่องจากการจัดการศึกษาส่วนใหญ่จัดโดยระบบราชการ ฝ่ายโรงเรียนที่เป็นข้าราชการมักมองตัวเองว่าอยู่ในระดับที่สูงกว่าประชาชน ทำให้ความสัมพันธ์ของทั้งสองฝ่ายไม่เสมอภาคกัน นอกจากนี้ฝ่ายโรงเรียนมักมองว่าตนเองมีความรู้ความสามารถสูงกว่าประชาชนทั่วไป ทำให้ละเลยหรือไม่ยอมรับความคิดเห็นของประชาชน

ในส่วนของชุมชนเองก็เกิดความเคยชินต่อระบบการจัดการศึกษาที่ดำเนินการต่อเนื่องมาเป็นเวลายาวนานทำให้ยอมรับว่าหน้าที่ในการจัดการศึกษาเป็นหน้าที่ของโรงเรียนและจำกัดบทบาทของตนเองไว้ที่การให้ความร่วมมือและสนับสนุน แม้ปัจจุบันจะมีนโยบาย และกฎระเบียบที่กำหนดให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมตั้งแต่ขั้นวางแผน จนถึงขั้นการประเมินผลการดำเนินงานของโรงเรียนก็ตาม แต่ความคุ้นชินต่อการดำเนินงานในอดีตยังส่งผลให้การมีส่วนร่วมของชุมชนกับโรงเรียนไม่ถึงระดับของการมีส่วนร่วมที่แท้จริง ดังนั้นการพัฒนาความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน จึงต้องเริ่มจากการปรับเจตคติของทั้งสองฝ่ายให้เกิดการยอมรับซึ่งกันและกัน และมีปฏิสัมพันธ์ต่อกันในระดับที่เท่าเทียมกัน

ข้อมูลเชิงสถิติในการให้บริการ ประจำปีงบประมาณ 2566

โรงเรียนวัดขมิ้นมิตร อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ

ที่	กลุ่มงาน	จำนวนสถิติในการให้บริการ			
		ไตรมาสที่	ไตรมาสที่	ไตรมาสที่	ไตรมาสที่
		1	2	3	4
		ตค65- ธค 65	มค66-มีค 66	เม.66-มิย 66	กค66-กย 66
	กลุ่มอำนวยการ				
1	การขอหนังสือรับรองเงินเดือน	2	1	0	3
	กลุ่มบริหารงานวิชาการ				
1	การรับนักเรียน	2	0	1	3
2	การขอย้ายเข้าเรียน	4	1	0	2
3	การขอย้ายออก	2	2	0	1
4	การขอผ่อนผันนักเรียนเข้าเรียน	0	0	0	0
5	การขอลาออก	0	1	0	0
6	การเทียบโอนผลการเรียน	0	0	0	0
7	การขอใบแทนเอกสารทางการศึกษา	0	0	0	0
8	การขอตรวจสอบวุฒิการศึกษา	4	2	4	1
	กลุ่มบริหารงานการเงิน				
1	การเบิกเงินค่ารักษาพยาบาล	3	3	3	3
2	การขอเบิกค่าเล่าเรียนบุตร	3	3	3	3
	กลุ่มบริหารงานบุคคล				
1	การขอทำบัตรข้าราชการ/พนักงานราชการ	1	2	1	1
	กลุ่มบริหารงานทั่วไป				
1	การขอใช้สถานที่	2	3	2	2